

Emberszármazástani kiállítás

Az emberré válás leletei Magyarországon címmel 1987. november 19.—1988. január 28. között időszaki kiállítást tekinthettek meg az érdeklődők a Magyar Nemzeti Múzeum kupolatermében. Ez volt az első alkalom, hogy a legjelentősebb hazai leleteket egyszerre, egy helyen láthatta a nagyközönség. A három intézmény, a Magyar Állami Földtani Intézet, a Magyar Nemzeti Múzeum és a Természet-tudományi Múzeum gyűjteményéből összeállított reprezentatív bemutatót dr. Kordos László rendezte, szakavatottan, nemzetközi szintű igényességgel.

A fő látnivaló a 10 millió éves rudabányai ember-szabású majomós, a *Rudapithecus hungaricus* legteljesebb, a közelmúltban jelentős tudományos visszhangot is kiváltó koponyaleletének, a 300 ezer éves vértesszőlősi előember, a *Homo (erectus seu*

sapiens) palaeohungaricus tarkócsontjának és a kb. 50—70 ezer éves suba-lyuki ősember, a *Homo sapiens neanderthalensis* állkapcsának eredeti példánya volt. Mindezt a kapcsolódó őslénytani és régészeti leletek, ásatási naplók, korabeli újságcikkek, tanulmányok, fényképfelvételek és gazdag magyarázó ábraanyag tette szemléletesebbé és mindenki számára érthetővé. A barlangkutatóknak a suba-lyuki leletgyűjtés jelentett ritka szakmai érdekességet.

Az eredetileg másfél hónaposra tervezett, majd a nagy érdeklődés miatt további két héttel meghosszabbított időtartamú kiállítást a mintegy 30 ezer látogató a vendégkönyvi bejegyzések szerint nagy megelégedéssel tekintette meg.

Juhász Márton

A MAGYAR BARLANGOK IDEGENFORGALMA 1987-BEN

	Látogatók száma		Változás, % 1987/1986
	1986	1987	
Aggteleki Baradla-barlang összesen	236 016	241 131	102,2
<i>Részletezve:</i>			
<i>Aggteleki szakasz</i>	185 695	194 553	104,8
<i>Jósvafői szakasz</i>	50 321	46 578	92,6
Lillafüredi barlangok összesen	131 040	133 471	101,9
<i>Részletezve:</i>			
<i>István-barlang</i>	104 598	122 359	117,0
<i>Anna-mésztufabarlang</i>	26 442	11 112	42,0
Miskolctapolcai barlangfürdő	261 000	228 541	87,6
Diósgyőrtapolcai-barlang (szauna)	6 789	3 513	51,7
Tapolcai-tavasbarlang	48 626	49 519	101,8
Abaliget-barlang	88 825	96 474	108,6
Pál-völgyi-barlang	44 241	38 451	86,9
Balatonfüredi Lóczy-barlang	6 587	4 402	66,8
Budai Vár-barlang	30 000	93 166	—
Szemplő-hegyi-barlang	19 739	40 882	—
	872 863	929 550	106,5

Megjegyzések a fenti kimutatáshoz:

1. Az *Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságának* közlése szerint a Baradla *aggteleki szakaszának* 194 553 látogatója közül 703 fő vett részt hosszú és különleges túrán. A *jósvafői szakasz* 46 578 látogatója közül legtöbben a vöröstorói közép-túrán vettek részt (35 408 fő), míg rövid túrára 11 170 fő nevezett be. A Baradla összes látogatója közt 23 134 külföldi volt (9,6%), legtöbben az NSZK-ból és NDK-ból jöttek (összesen 5526 fő), Hollandiából 4388, Lengyelországból 3209, Szovjetunióból 2464 fő. Az Igazgatóság tájékoztatása szerint 1988-ban elkészítik a Baradla felújításának terveit, ami alapját képezi a barlangi berendezések későbbi komplex felújításának.

2. A *Bükki Nemzeti Park Igazgatósága* közölte, hogy az Anna-barlang látogatottsága azért csappant meg, mert biztonsági okból be kellett zárni. A kimutatásban szereplő 11 112 fő az egyik teremben berendezett „Bükki-karszt” kiállítás látogatóinak száma. Az Anna-barlang állagmegóvási munkái várhatóan 1988-ban befejeződnek, és a barlangot újra megnyitják a nagyközönségnek.

3. A *Miskolci Vízművek, Fürdők és Csatornázási Vállalat* közlése szerint „a diósgyőri barlangfürdő csak hétvégeken üzemelt”.

4. A *Szemplő-hegyi-barlang* 1986. évi adatai csak a megnyitástól számított két hónap (november és december) látogatóinak számát tartalmazzák.

Balázs Dénes

BARLANGLÁTOGATÁSI STATISZTIKA 1951—1987

Összeállította: Hazslinszky Tamás

	Baradla- barlang	István- barlang	Anna- barlang	Miskolc- tapolcai- tavasbg.	Diógyőr- tapolcai- barlang	Pál- völgyi- barlang	Szemlő- hegyi- barlang	Budai- Vár- barlang	Lóczy- barlang	Tapolcai- tavas- barlang	Aba- ligeti- barlang	Összesen
1951	20 600									6 863		27 463
1952	22 000									8 591		30 591
1953	28 000									9 175		37 172
1954	36 500	54 188								10 726		101 414
1955	42 000	57 203								12 258		111 461
1956	40 141	51 885								16 038		108 064
1957	36 651	51 223								21 025	1 091	109 990
1958	76 824	61 712								23 334	3 731	165 601
1959	100 839	80 251		60 956						30 449	10 417	282 912
1960	108 000	51 226	47 595	102 215		9 076				31 701	26 787	376 600
1961	116 644	47 062	44 105	127 300		13 270				54 506	30 790	433 677
1962	109 667	44 288	46 395	123 971		9 647				68 559	27 741	430 268
1963	123 292	49 405	47 576	132 120		4 080 ⁵		10 285		71 375	29 961	468 094
1964	101 681	49 374	48 520	129 004		zárva		17 251		80 224	29 145	455 199
1965	97 402	48 086	45 103	137 916		16 463 ⁶		395 ¹⁰		92 575	33 708	471 648
1966	93 261	85 986		173 334		14 315		16 538		70 000	38 002	491 436
1967	108 273	85 823		177 338		17 787		28 591		60 000	36 391	514 203
1968	128 974	90 579		161 994		18 553		31 173		75 778	39 820	546 871
1969	143 377	67 000	25 295	137 126		15 374		5 322 ¹¹	7 638	101 617	43 817	546 566
1970	140 452	54 500	31 935	199 171		14 248		14 042	5 500	137 334	49 121	646 303
1971	157 010	62 177	36 566	219 088		16 903		16 828	8 000	141 711	55 727	714 010
1972	173 377	49 738	37 597	198 569		14 631 ⁷		19 505	6 680	144 725	52 610	697 432
1973	194 727	66 840	32 162	163 871 ³		3 734 ⁸		19 902	11 894	216 163	63 158	772 451
1974	196 716	61 871	40 139	207 753	210	32 444		20 060	13 366	176 547	63 074	812 180
1975	209 297	75 373	34 190	211 958	2 210	15 200		10 229	12 678	157 474	70 702	799 311
1976	202 836	78 627	28 534	192 971	2 391	17 232		zárva	11 238	158 060	70 519	762 408
1977	223 524	85 299	40 354	175 000	3 341	18 869		—	11 386	144 529	83 617	785 919
1978	247 544	85 804	44 959	213 219	3 939	23 718		—	13 984	178 760 ¹⁵	73 991	885 918
1979	239 659	91 985	43 705	224 000	4 711	20 672		—	15 893	124 633 ¹⁶	72 615	837 873
1980	226 290	92 260	36 273	243 000	4 789	19 007		—	14 781	115 434	68 494	820 328
1981	241 098	85 898	40 129	256 000	6 531	25 522		—	14 726	115 519	71 357	856 780
1982	239 957	76 686	36 879	217 000	4 625	33 260		—	12 945	64 296	73 251	758 899
1983	205 309	85 743	40 392	232 256	3 629	40 154		—	13 833	58 060	77 567	756 943
1984	219 396	89 926	45 835	237 061	3 642	37 266		—	14 589	55 702	82 286	785 703
1985	219 230	95 877	46 310	254 018	5 629	36 358		33 475	11 390	57 667	82 277	842 231
1986	236 016	104 598	26 442 ¹	261 000	6 789	44 241	19 739 ⁹	30 000 ¹²	6 587 ¹³	48 626	88 825	872 863
1987	241 131	122 359	11 112 ²	228 541	3 513 ⁴	38 451	40 882	93 166	4 402 ¹⁴	49 519	96 474	929 550

Megjegyzések:

1. márciustól csak a kiállítás látogatható
2. csak a kiállítás látogatóinak száma
3. rövid ideig zárva
4. csak hétvégeken üzemelt
5. az év nagy részében zárva
6. május 1-től üzemelt

7. augusztustól zárva
8. decembertől üzemelt
9. október 30-tól üzemelt
10. csak két hétvégen üzemelt
11. májustól októberig zárva

12. becsült adat
13. 5-től zárva
14. tavasztól üzemelt
15. év végétől zárva
16. május 3-tól üzemelt